

UMCS

UNIWERSYTET MARII CURIE-SKŁODOWSKIEJ W LUBLINIE
Instytut Nauk o Komunikacji Społecznej i Mediach

Katedra Informatologii Bibliologii i Edukacji Medialnej
Instytutu Nauk o Komunikacji Społecznej i Mediach UMCS w Lublinie
oraz partnerzy

zapraszają na

X Lubelskie Forum Bibliologów Informatologów i Bibliotekarzy

INKLUZYWNA – DOSTĘPNA – INTEGRUJĄCA BIBLIOTEKA W(OBEC) RÓŻNORODNOŚCI

7 marca 2024 roku w godz. 9.30–15.00

tryb hybrydowy [MS Teams, Wydział Politologii i Dziennikarstwa UMCS, Aula A 1.15]

Lubelskie Forum Bibliologów Informatologów i Bibliotekarzy zostało zaprojektowane w 2015 roku jako przestrzeń integracji środowiska teoretyków i praktyków tj. bibliologów, informatologów, badaczy mediów, technologii cyfrowych i komunikowania społecznego, bibliotekarzy oraz edukatorów z Lublina i Lubelszczyzny. Obserwowany w ostatnich latach wzrost zainteresowania wydarzeniem, pozwala nam mówić, że obecnie Forum stało się dostrzegalną nie tylko w regionie, ale również w kraju, platformą dialogu, wymiany wiedzy i doświadczeń oraz prezentowania przykładów dobrych praktyk i innowacji branżowych.

Każdego roku nasza konferencja odbywa się pod innym hasłem wiodącym, podejmując problemy ważne dla środowiska bibliotekarskiego. Temat tegorocznej, jubileuszowej X. edycji chcemy skoncentrować wokół dwóch pojęć kluczowych tj. *różnorodność* i *inkluzywność*, rozpatrywanych w wymiarze całościowym: organizacji, zarządzania, działalności i oddziaływania (środowiskowego i społeczno-kulturowego) współczesnej biblioteki. Osia dyskusji chcemy uczynić ideę biblioteki inkluzywnej, dostępnej i integrującej, otwartej na różnorodność.

Co oznaczają pojęcia wyznaczające kierunek planowanej dyskusji? *Różnorodność* definiowana jest jako „cecha jakiejś grupy, czegoś lub kogoś tego samego rodzaju, składającej się z elementów pod pewnymi względami odmiennych od siebie” [*Wielki słownik języka polskiego*, online]. Odmienność ta może dotyczyć takich przesłanek jak: płeć, przynależność rasowa, przynależność narodowa i etniczna, religia, wyznanie, bezwyznaniowość, światopogląd, stopień i rodzaj niepełnosprawności, stan zdrowia, wiek czy przynależność pokoleniowa, orientacja psychoseksualna czy tożsamość płciowa, a także status rodzinny, styl życia, jak również inne możliwe przesłanki dyskryminacyjne. Z kolei *inkluzywność* jest objaśniana jako „łączenie”, „włączanie”, także „obejmowanie jakiejś całości, przeznaczonej dla wszystkich” [*Encyklopedia PWN*, online]. Inkluzywność należy rozumieć jako uwzględnianie, szanowanie i akceptowanie różnorodności.

Nie sposób nie zauważyć, że *różnorodność* i *inkluzywność* to pojęcia, które od kilku już lat przewijają się w dyskusjach, prognozujących kierunki rozwoju społeczeństwa w XXI wieku, podejmowanych w związku z pogłębiającymi się procesami globalizacji, wzrostem migracji, szybszymi sposobami porozumiewania się, łatwością przemieszczania się i wieloma innymi „siłami oddziałyującymi”. Oba terminy znalazły się na Mapie Trendów infuture.insitute już w 2018 roku. Według badania Business Insider Global Report *różnorodność* i *inkluzywność* to jeden z najważniejszych trendów w latach 2021-23.

Nie da się ukryć, że są to idee istotne również dla branży bibliotekarskiej, dyskutowane szeroko w jej obrębie od co najmniej dwóch dekad [zob. m.in. M. Branka i D. Cieślikowska, *Wielokulturowa biblioteka*, FRSI Warszawa 2014]. Formalne umocowanie branżowym dyskusjom nadaje manifest o bibliotece wielokulturowej Międzynarodowej Federacji Stowarzyszeń i Instytucji Bibliotekarskich (IFLA), który został przyjęty przez Konferencję Generalną UNESCO na 35. sesji w Paryżu w październiku 2009 roku. Implementował on regulacje zawarte w dokumencie *Powszechna Deklaracja UNESCO o różnorodności kulturowej* (2001), dotyczące konieczności dostosowania biblioteki do potrzeb, wciąż zmieniającego się, różnorodnego społeczeństwa. W *Manifeście...* podkreślono m.in., że „różnorodność [kulturowa i językowa] jest wspólnym dziedzictwem ludzkości i powinna być pielęgnowana i zachowywana dla dobra wszystkich. Leży ona u podstaw wymiany, innowacji, kreatywności i pokojowego współistnienia narodów”. Z tego względu uznano, że „wszystkie typy bibliotek powinny odzwierciedlać, podtrzymywać i upowszechniać różnorodność [...] na płaszczyźnie międzynarodowej, krajowej i lokalnej, wspierając w ten sposób dialog międzykulturowy i aktywne obywatelstwo” [zob. *Manifest UNESCO/IFLA o bibliotece wielokulturowej*, 2009].

Kwestia funkcjonowania bibliotek w środowisku wielokulturowym była dla nas od dawna ważna i poświęciliśmy jej organizowane w ramach naszego cyklu 5. Lubelskie Forum BIB [*Biblioteka wielokulturowa – Wielokulturowość w bibliotece. Użytkownicy. Zbiory. Usługi*, Lublin 2018]. Świadomość dynamiki i złożoności przemian, jakie od tego czasu dokonały się (i nadal dokonują) w rozmaitych obszarach życia społecznego i kultury sprawiły, że chcemy ten problem poddać ponownemu oglądowi, uwzględniając nowe konteksty, uwarunkowania i trendy.

Podczas bieżącej edycji Forum chcemy spojrzeć na kwestię różnorodności w bibliotece z dwóch zasadniczych perspektyw: wewnątrzinstytucjonalnej tj. odnoszącej się do przestrzeni (w tym organizacji i zarządzania placówką), użytkowników, zasobów i usług, technologii, kultury organizacyjnej i pracowników etc. oraz zewnątrzinstytucjonalnej tj. widocznej choćby w budowaniu partnerstwa i sieci współpracy na rzecz różnorodności i inkluzywności, czy pozyskiwaniu wsparcia finansowego i szkoleniowego etc..

Istotne dla nas są odpowiedzi na następujące pytania szczegółowe:

- czy biblioteka jest środowiskiem sprzyjającym inkluzywności, różnorodności, dostępności oraz integracji społecznej i kulturowej?
- jak wyzwania związane z różnorodnością i inkluzywnością, uwidaczniają się w organizowaniu przestrzeni i infrastruktury bibliotecznej, w tym jej zaplecza technologicznego?
- jak różnorodność i inkluzywność determinują politykę gromadzenia zbiorów i oferowanych usług?
- czy biblioteka umożliwia dostęp do szerokiego zasobu dokumentów i usług, reprezentujących wszystkie grupy użytkowników i wszystkie potrzeby?
- jak biblioteka wspiera włączanie oraz uczestnictwo osób i grup, pochodzących z różnych (w tym marginalizowanych) środowisk społecznych, kulturowych, językowych?
- jak biblioteka wspiera dostępność cyfrową do wiedzy i informacji oraz jak promuje różnorodność w cyberprzestrzeni?
- jak zarządza się różnorodnością w bibliotece?

- czy biblioteki zatrudniają personel, który odzwierciedla zróżnicowanie społeczności i który ma wykształcenie pozwalające mu na pracę z różnymi grupami i służyć im?
- czy pracownicy bibliotek są przygotowani do obsługi biblioteki w środowisku zróżnicowanym kulturowo, językowo i społecznie?
- jak biblioteki upowszechniają większą świadomość pozytywnej wartości różnorodności i sprzyjanie dialogowi środowiskowemu, społecznemu i kulturowemu?
- jaką rolę biblioteki pełnią w ekosystemie instytucji rozwijających i wspierających kulturę i edukację włączającą w skali lokalnej, regionalnej, krajowej i międzynarodowej?

Wyrazamy nadzieję, że konferencja - wzorem poprzednich - stanie się okazją do umacniania współpracy oraz wymiany wiedzy, doświadczeń i dobrych praktyk w środowisku bibliologów, informatologów, medioznawców, komunikologów, bibliotekoznawców, bibliotekarzy, pracowników informacji i edukatorów.

Serdecznie zapraszamy do uczestnictwa w Forum wszystkich zainteresowanych problematyką. Konferencja odbędzie się w formule hybrydowej [MS Teams, Wydział Politologii i Dziennikarstwa UMCS, Lublin, ul. Głęboka 45, Aula A 1.15].

Osoby i/lub instytucje zainteresowane udziałem w Forum proszone są o dokonanie rejestracji poprzez formularz <https://forms.gle/ese1jTd61PASnhfj7>

Formularze należy przesyłać w terminie do **29 lutego 2024 roku**.

Uczestnictwo w Forum jest bezpłatne.

Informujemy, że link do logowania zostanie udostępniony dzień przed konferencją. Konferencja nie będzie rejestrowana.

Będzie nam miło, jeśli zechcą Państwo wziąć udział w Forum i zabrać głos w dyskusji.

Z wyrazami szacunku,
Komitet Organizacyjny Forum:
dr hab. Anita Has-Tokarz, prof. UMCS
dr Krystyna Kwapisiewicz-Hudzik
dr Renata Malesa
dr Grażyna Piechota
dr Kamil Stępień

Partnerzy merytoryczni

CENTRUM INFORMACJI
NAUKOWO-TECHNICZNEJ
CENTRE OF SCIENTIFIC AND
TECHNICAL INFORMATION

BIBLIOTEKA GŁÓWNA UNIWERSYTETU MEDYCZNEGO
W LUBLINIE

